

ผลการสังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ประเมิน
ในการประเมินติดตาม (ร่าง)มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ประเด็นที่ ๑ (ร่าง) มาตรฐานฯ สามารถนำไปใช้ในการประเมินสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษา
ของสถานศึกษาได้จริง และมีความสอดคล้องกับการดำเนินงานของสถานศึกษา

มฐ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑. คุณภาพผู้เรียนสามารถใช้ในการพัฒนาได้จริง สอดคล้องกับการดำเนินการของโรงเรียน
สามารถประเมินได้ตามสภาพจริง เชิงประจักษ์
๒. ใช้ในการประเมินสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้จริง
๓. ทำให้เห็นรูปแบบการปฏิบัติจริงที่เกิดขึ้น ไม่ได้มีเกิดจากการสร้างภาพ
๔. ประเมินผู้เรียนในภาพรวมของสถานศึกษา ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ไม่ได้ประเมินในสิ่ง
จะต้องทำขึ้นใหม่
๕. อาจเกิดความลำเอียงของผลการประเมินในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน
๖. การตีความระดับคุณภาพของผู้ประเมินจะแตกต่างกันตามประสบการณ์และพื้นฐานแนวคิด

๗. ควรนิยามบางคำเพิ่ม เช่น “ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ การสื่อสาร” ควรแยกเป็นทักษะย่อย เช่น การใช้เพื่อสืบค้น ใช้เพื่อสื่อสาร ใช้เพื่อสร้างผลงาน หรือคำว่า “จิตสังคม” ควรนิยามให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ ประเมินและผู้รับการประเมินเข้าใจตรงกัน

๑. ควรกำหนดประเด็น เป็นงาน ๔ งาน ตามภาระงานของผู้บริหารสถานศึกษา
๒. รายการประเด็นพิจารณากำหนดรายละเอียดไว้กว้างๆ ไม่ชัดเจน ผู้ประเมินจะพิจารณาถึงรายละเอียดของการประเมินด้วยความคิดเห็นและประสบการณ์ของแต่ละคน ซึ่งทำให้มุมมองการประเมินมีความแตกต่างกัน
๓. ระดับคุณภาพ กำหนดไว้กว้างเกินไป ไม่เป็นปรนัย ใช้ความคิดเห็นของผู้ประเมินแต่ละคนตัดสิน ทำให้การพิจารณาอาจจะมี ความแตกต่างกัน ถึงแม้จะมองแบบองค์รวม (Holistic assessment)

มฐ ๓ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๑. สอดคล้อง แต่ควรมีตัวบ่งชี้ที่มีความละเอียด ชัดเจน เพื่อความชัดเจนของการประเมิน แต่ในภาพรวมสามารถประเมินคุณภาพของครูได้ เพราะพิจารณาจากสภาพจริง การสอบถาม สัมภาษณ์ หลักฐานชิ้นงาน โครงการ
๒. ควรมีการเพิ่มเติมประเด็นการประเมินในเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาที่สนองต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

๑. เห็นด้วยอย่างยิ่งที่มีการเปิดโอกาสให้สถานศึกษาได้จัดวางระบบการประกันคุณภาพภายในเองตามความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
๒. เนื่องจากมีประเด็นการพิจารณากว้างๆ เพียงข้อเดียว ต้องระวังว่าผู้ประเมินสามารถสะท้อนภาพได้ครอบคลุมหัวใจสำคัญของระบบการประกันคุณภาพภายในได้จริงหรือไม่ อาจมองเห็นเพียงความสำเร็จด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น

ประเด็นที่ ๒ เกณฑ์การประเมินสามารถเป็นแนวทางในการตัดสินใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษา
เป็นไปตาม (ร่าง)มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้

มฐ ๑ คุณภาพของผู้เรียน

๑. สามารถสรุปผลการประเมินจากการสังเกตได้ และใช้ข้อมูลเอกสารประกอบ จะทำให้มีความมั่นใจ
ต่อผลการประเมินได้ โดยผู้ประเมินควรมีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
๒. เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบที่เปิดกว้างมากเกินไป ทำให้ต้องใช้ความเชี่ยวชาญของผู้ประเมิน และ
ทักษะในการเขียนสรุปความของผู้ประเมินอย่างมาก และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลต้องขึ้นอยู่กับ
ความเชี่ยวชาญของผู้ประเมินซึ่งมีความแตกต่างกัน
๓. ผู้ประเมินต้องมีความเชี่ยวชาญจริงๆในเรื่องนั้นๆ แต่คำที่ใช้ในการกำหนดระดับคุณภาพในแต่ละ
ระดับ เช่น ดีเยี่ยม ดี พอใช้ การตัดสินใจของผู้ประเมินที่จะทำให้มาตรฐานเท่าเทียมกันอย่าง
แท้จริง
๔. การเก็บข้อมูลเป็นเพียงการเก็บข้อมูลจากผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้เพียงส่วนหนึ่ง อาจจะ
สะท้อนในภาพรวมทั้งหมดได้ยากในโรงเรียนขนาดใหญ่

๑. มีประเด็นอธิบายระดับคุณภาพที่ชัดเจน เหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลและการตัดสิน
ใช้คำอธิบายชัดเจน มองเห็นภาพ และเกณฑ์ครอบคลุม เช่น มีเรื่องข้อมูลย้อนกลับ
และ นำข้อมูลไปพัฒนาด้วย
๒. ระดับคุณภาพ ระดับดีเยี่ยม กับระดับ ดี รายการคุณภาพที่กำหนดใกล้เคียงมากเกือบ
เหมือนกัน ตัดสินยาก
๓. สามารถตัดสินคุณภาพได้ แต่ผู้ประเมินต้องมีความเชี่ยวชาญจริงๆในเรื่องนั้นๆ
๔. มีความชัดเจนครอบคลุม แต่ต้องใช้เวลาในการเก็บรวบรวมที่เพียงพอ ก็จะสะท้อน
คุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริง

๑. รายการที่กำหนดในระดับคุณภาพ มีจำนวนข้อมาก ยากต่อการทำความเข้าใจ ควรจะนำไปเพิ่มในประเด็นการพิจารณาให้ชัดเจน และกำหนดค่าคุณภาพให้สั้น กระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย สะดวกต่อการนำไปสู่การประเมิน ให้มากกว่านี้
๒. การประเมินแบบองค์รวม (Holistic assessment) เห็นด้วยกับวิธีการประเมินดังกล่าว เพราะจะทำให้การพิจารณาตรงตามสภาพจริง และผลการประเมินจะเป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้อง และการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนา จะมีความเป็นไปได้มากกว่า
๓. โรงเรียนที่มีขนาดเล็กสามารถทำได้แต่โรงเรียนขนาดใหญ่ต้องใช้เวลามากกว่า ๑ วัน และต้องใช้ผู้ประเมินหลายคนแบ่งการรับผิดชอบดูแลตามประเด็นการพิจารณา

-
๔. ประเด็นอธิบายระดับคุณภาพที่ชัดเจน เหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลและการตัดสินใจ ใช้คำอธิบายชัดเจน มองเห็นภาพ และเกณฑ์ครอบคลุม เช่น มีเรื่องข้อมูลย้อนกลับและ นำข้อมูลไปพัฒนา
 ๕. สามารถตรวจสอบประสิทธิผลการดำเนินงานจัดการเรียนการสอนของครู และสมรรถนะของครูได้

๑. ไม่มีประเด็นย่อยให้พิจารณาเลย หากผู้ประเมินไม่มีความรู้เรื่องระบบประกันคุณภาพ การศึกษาจะไม่สามารถประเมินมาตรฐานนี้ได้
๒. การประเมินลักษณะนี้ ทำให้โรงเรียนต้องมีความพร้อมอย่างต่อเนื่อง และจะต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยครูต้องเตรียมตัว เตรียมการสอน เตรียมสื่อ และประเมินผลตามสภาพจริง
๓. คำที่ใช้ในการระบุคุณภาพในแต่ละระดับ ยากต่อการตัดสินและตีความในการให้ระดับคุณภาพ
๔. ควรแยกความแตกต่างของคำว่า ดีเยี่ยม ดี พอใช้ และปรับปรุง ให้มีความชัดเจนขึ้น

-
๕. เป็นการเปิดโอกาสให้สถานศึกษาได้มีโอกาสจัดวางระบบการประกันคุณภาพภายในเองตามความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา
 ๖. เป็นเกณฑ์ที่ใช้ตรวจสอบผลที่เกิดจากการใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลที่สามารถตรวจสอบจากข้อมูลเชิงประจักษ์ได้อย่างแท้จริง

๑. ทั้ง ๔ มาตรฐานสามารถปฏิบัติได้จริงทั้งในมิติของการดำเนินงานและการประเมิน
๒. ประเด็นย่อยในแต่ละมาตรฐานกว้างเกินไปมองภาพไม่ชัดว่าสะท้อนคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้จริง ควรกำหนดประเด็นย่อยให้ชัดเจนกว่านี้
๓. คำสะท้อนคุณภาพ เช่น “ดี” “ชัดเจน” เหล่านี้ ผู้ประเมินแต่ละคนอาจมีเกณฑ์/มาตรฐานการตัดสินแตกต่างกัน การสรุประดับคุณภาพของผู้ประเมินแต่ละคนไม่เท่ากัน ดีความหมายไม่ตรงกัน
๔. ควรเพิ่มระดับคุณภาพเป็น ๕ ระดับทุกมาตรฐาน
๕. กำหนดตัวชี้วัดให้ชัดเจน เพื่อการประเมินที่สะดวกและรวดเร็วขึ้น
๖. ควรมีการพัฒนาเครื่องมือการประเมิน เพื่อให้ผู้ประเมินได้ปฏิบัติงานได้สะดวกมากขึ้น
๗. มาตรฐานทั้ง ๔ ด้านต่างมี paradigm ใหม่ของการประเมิน ดังนั้นความเข้าใจของโรงเรียนในด้านของการรับการประเมิน จึงยังไม่เข้าใจ และค่อนข้างสับสนกับวิธีการประเมิน ซึ่งคงต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐาน วิธีการดำเนินงานและวิธีการประเมิน

๘. เกณฑ์การประเมินจึงเป็นจุดที่ผู้ประเมินคิดว่ามีปัญหาพอสมควร เพราะเกณฑ์ในการแบ่งมีคำคุณภาพที่ไม่ชัดเจน และเป็นนามธรรม ซึ่งทั้งนี้ก็เป็นเพราะรูปแบบการประเมินที่เป็นแบบ expert judgment ที่ผู้ประเมินจะใช้ความเชี่ยวชาญตัดสิน แต่หากผู้ประเมินไม่เชี่ยวชาญพอ เกณฑ์การประเมินลักษณะนี้จะทำให้เกิดข้อถกเถียงในผลการประเมิน
๙. คณะกรรมการประเมินจะต้องมีการประชุมเกี่ยวกับการประเมินแนวใหม่ และสร้างกรอบการประเมิน และร่วมกันวางแผนว่าจะดำเนินการประเมินอย่างไร จึงจะเกิดความชัดเจนและเข้าใจตรงกัน หากไม่ประชุมกันก่อนคณะกรรมการประเมินจะสอบถามหาเอกสารหลักฐานจากโรงเรียน สร้างความกดดันให้กับผู้บริหารและครู

๑. ทักษะการเก็บข้อมูลของผู้ประเมิน เช่น การตั้งคำถาม การสังเกตพฤติกรรม (ศักยภาพผู้ประเมินเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อคุณภาพการประเมิน ดังนั้นต้องกำหนดคุณสมบัติผู้ประเมินที่มีความเหมาะสม และรอบรู้บริบทและธรรมชาติของโรงเรียนแต่ละประเภทที่แตกต่างกัน)
๒. จำนวนผู้ประเมินในโรงเรียนที่ต่างกัน ควรเพิ่มให้สอดคล้องกับขนาดโรงเรียน
๓. ผู้ประเมินต้องศึกษา/ทำความเข้าใจบริบทของโรงเรียนที่จะประเมินเป็นอย่างดี จะทำให้กระบวนการเก็บข้อมูลครบถ้วน สมบูรณ์มากขึ้น
๔. ผู้ประเมินต้องได้รับการอบรมก่อนปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ผลการประเมินมีมาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน ต้องได้รับการอบรมตลอดจนการใช้เทคนิค วิธีการประเมินที่เพียงพอ

๕. ผู้ประเมินที่มีความรู้ ประสบการณ์สูง หรือยิ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ ยิ่งมีความเชื่อมั่นในตนเองมาก จะใช้ความรู้ ประสบการณ์ ของตนเองประเมินและวินิจฉัย อาจเกิดข้อโต้แย้งมากขึ้น ไม่ได้รับการยอมรับจากผู้ถูกประเมิน
๖. มาตรฐานของผู้ประเมิน ผู้ประเมินควรมีทักษะการตั้งคำถาม การรับฟัง และการตีความจากการรับฟัง เมื่อนำข้อมูลมาสู่การลงข้อสรุป ผู้ประเมินควรตั้งคำถามเชิงบวก บุรณาการคำถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง และมีประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งผู้ประเมินคือหัวใจสำคัญ เพราะเป็นทั้งเครื่องมือ และเกณฑ์ของการประเมิน
๗. การสร้างความเข้าใจระหว่างกรรมการประเมิน ในส่วนของการสื่อสารก่อนการประเมิน และช่วงสรุปผลการประเมิน เนื่องจากมาตรฐานของผู้ประเมินต่างกัน
๘. ควรฝึกทักษะด้านการสะท้อนผลการประเมิน ให้ผู้ประเมินให้มีแนวทางในการสะท้อนผลในเชิงบวก มีวิธีการสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้รับการประเมิน มีความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่

-
๙. สร้างความเข้าใจให้ผู้ประเมิน ทราบถึงบทบาท หน้าที่ และตระหนักถึงผลการประเมินที่จะส่งผลต่อการพัฒนาโรงเรียน เป็นภารกิจหลัก โดยไม่ยึดตำแหน่งหน้าที่ประจำที่ปฏิบัติงานอยู่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง
 ๑๐. หลักสูตรพัฒนาผู้ประเมิน ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้ประเมิน เช่น การตั้งคำถาม ความไวต่อข้อมูล การให้ข้อมูลย้อนกลับ